Uitvoeringsagenda
Inclusie en Antidiscriminatie
2027 – 2030

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3

2. Uitvoering van de programmalijnen.....4

Tellen, vertellen, leren en co-creëren.....5

Programmalijn 1: Uitdragen van gelijkwaardigheid en de aanpak van discriminatie 7

Programmalijn 2: Een toegankelijk Hilversum – inclusieve omgeving en dienstverlening 14

Programmalijn 3: Verbinding en ontmoeting voor sociale cohesie – bruggen slaan.....15

Budget 27

Bijlage 1: Planning.....27

Bijlage 2: Het VN-Verdrag Handicap 34

1. Inleiding

In april 2026 heeft de gemeenteraad van Hilversum de beleidsnota inclusie en antidiscriminatie vastgesteld. Deze uitvoeringsagenda vormt het vervolg op die nota en werkt de drie gekozen programmalijnen concreet uit:

1. het uitdragen van gelijkwaardigheid en de aanpak van discriminatie;
2. een toegankelijk Hilversum met een inclusieve omgeving en dienstverlening, en
3. het versterken van verbinding en ontmoeting met het oog op sociale cohesie.

Deze uitvoeringsagenda maakt concreet wat de gemeente Hilversum gaat doen om de visie op inclusie en antidiscriminatie in de praktijk te brengen. De speerpunten uit de programmalijnen zijn vertaald naar concrete doelen en activiteiten.

Er is sprake van samenhang tussen de programmalijnen. Ze staan afzonderlijk van elkaar uitgewerkt, maar versterken elkaar onderling en geven gezamenlijk richting aan het uitvoeringsprogramma.

De uitvoeringsagenda is tot stand gekomen in samenwerking met maatschappelijke partners, de klankbordgroep en de interne werkgroep diversiteit en inclusie. Bovendien bouwt deze agenda voort op de opbrengsten uit het participatietraject voor de beleidsnota. Deze samenwerking vervolgen we tijdens de uitvoering, monitoring en evaluatie.

2. Uitvoering van de programmalijnen

Elke programmalijn bevat een schematische weergave van de speerpunten, bijbehorende doelstellingen, activiteiten en effecten.

Speerpunten: thema's waar de gemeente binnen de programmalijnen op inzet. De speerpunten formuleerden we al in de beleidsnota inclusie en antidiscriminatie.

Doelstelling: beschrijft het doel van de activiteiten.

Activiteit: beschrijft concreet wat de gemeente (en partners) gaan doen binnen het desbetreffende speerpunt.

Effect: beschrijft wat er verandert door het uitvoeren van de activiteiten.

De gemeente vervult binnen deze aanpak vooral een stimulerende, verbindende en faciliterende rol. De uiteindelijke resultaten komen in belangrijke mate tot stand door de inzet en gedragsverandering van maatschappelijke partners, werkgevers, culturele instellingen, onderwijsorganisaties en inwoners zelf. Daarom kiezen we ervoor om te werken met speerpunten, doelstellingen, activiteiten en beoogde effecten. Deze aanpak biedt ruimte om kwalitatief te volgen welke bewegingen en ontwikkelingen zichtbaar worden, welke samenwerkingen ontstaan en hoe bewustwording en handelingsperspectief zich ontwikkelen.

Zoals in hoofdstuk 3 van de beleidsnota Inclusie en Antidiscriminatie 2027-2030 staat beschreven vereist dit beleid een gezamenlijke inzet van alle gemeentelijke beleidsterreinen. In deze uitvoeringsagenda speelt de samenwerking met onder meer de afdelingen dienstverlening, communicatie, economie en het sociaal- en fysiek domein daarom een belangrijke rol. De agenda is expliciet een startpunt binnen de gemeente Hilversum. Gedurende de uitvoering verwachten we resultaat te zien op de manier waarop verschillende beleidsterreinen deze thema's in hun werk incorporeren en hier rekening mee houden op het vlak van tijd, middelen en capaciteit.

Subsidieregeling

Eén van de onderdelen van de uitvoeringsagenda is de subsidieregeling die we gaan ontwikkelen. Deze is overkoepelend voor de drie programmalijnen. Per 1 januari 2028 treedt de regeling in werking. De subsidieregeling is bedoeld voor partijen en initiatieven die zich inzetten voor inclusie, antidiscriminatie, verbinding en ontmoeting. Wanneer we in de activiteiten per speerpunt verwijzen naar een subsidieregeling, dan gaat het over deze nog te ontwikkelen regeling.

De subsidieregeling zet specifiek in op:

- Het samenbrengen van verschillende groepen in de samenleving door middel van verbindende activiteiten;
- Een inclusief vrijetijdsaanbod dat inzet op verbinding. Hierbij hanteren we de notie van inclusie zoals in het VN

Verdrag Handicap. Dit betekent dat activiteiten niet zijn toegespitst op bepaalde groepen maar juist toegankelijk zijn voor alle doelgroepen, waaronder inwoners met en zonder beperking;
- Het tegengaan van discriminatie en bevorderen van gelijkwaardigheid en respect, bijvoorbeeld door middel van bewustwording, preventieve programma's en dialoog.

Als onderdeel van deze subsidieregeling zal samenwerking tussen verschillende soorten maatschappelijke en culturele partners worden aangemoedigd.

Tellen, vertellen, leren en co-creëren

In hoofdstuk 6 van de beleidsnota Inclusie en Antidiscriminatie 2027-2030 'Tellen, vertellen, leren en co-creëren' staat de manier van monitoren van dit beleid beschreven. Dit wordt hieronder verder toegelicht. De manier en mate van monitoring ontwikkelt de komende jaren door en vullen we – ook op basis van de interactie met expert-, klankbord en interne werkgroep – verder in.

Tellen

In deze uitvoeringsagenda werken we niet met strikt meetbare indicatoren en KPI's (*key performance indicators*). De thema's inclusie en antidiscriminatie lenen zich slechts beperkt voor kwantitatieve metingen. Een groot deel van de inzet richt zich op bewustwording, dialoog, samenwerking en het stimuleren van gedrags- en cultuurverandering binnen organisaties, instellingen en netwerken. De effecten hiervan zijn vaak indirect, worden pas op langere termijn zichtbaar en zijn lastig toe te schrijven aan één specifieke interventie of organisatie.

Daarnaast maakt de gemeente Hilversum in bestaande monitoringsinstrumenten beperkt gebruik van indicatoren die toepasbaar zijn op deze thema's. Wel werkt de gemeente aan het uitbreiden van de indicatoren in het Doelen-Inspanningen-Netwerk Sociaal Domein (DIN) op basis van de nota Inclusie en antidiscriminatie. De vier jaar dat deze nota loopt is er ruimte om deze indicatoren aan te vullen en dus uitgebreider te meten.

Daarnaast staan er meerdere campagnes gepland waarbij we een effectmeting uitvoeren.

Vertellen

Iedere twee jaar rapporteren we aan de raad via een evaluatieverslag. Daarin reflecteren we op de behaalde resultaten en beoordelen we of de uitvoeringsagenda werkt zoals beoogd. Daarnaast kijken we naar de meest belangrijke veranderingen op specifieke onderdelen van de uitvoeringsagenda door het inzetten van de kwalitatieve evaluatiemethode Most Significant Change (MSC). Via deze methode beschrijven deelnemers zelf welke verandering zij als het meest betekenisvol ervaren door een interventie. Deze

methode richt zich op het ophalen van verhalen die laten zien welke effecten er in de praktijk echt toe doen.

De effecten op inwoners meten we in eerste instantie via de klankbordgroep; zij zijn onze oren en ogen in Hilversum en kijken actief mee naar de ervaringen van activiteiten. Eén keer per jaar komen de expertgroep en de klankbordgroep samen, en tijdens dat overleg worden de effecten op inwoners besproken. Door de verhalen hierover te delen en daarop te reflecteren ontstaat een rijk beeld. Dat beeld bestaat naast de Hilversum Monitor, die veel minder specifiek kijkt, maar wel aanvullende informatie biedt.

Co-creëren
Co-creatie staat opgenomen in meerdere speerpunten. De manieren van co-creëren zijn divers en op het moment dat er subsidies worden verstrekt op basis van co-creatie vragen we in de verantwoording om een toelichting op deze co-creatie en wat dit biedt. Met de partners ontstaat zo een beeld over de effecten van co-creatie met betrekking tot dit beleid.

Leren
Bij zowel monitoring, evaluatie en uitvoering spelen de interne werkgroep, klankbordgroep en expertgroep een belangrijke rol.[1] Zij volgen doorlopend de uitvoering van het beleid, kijken kritisch mee naar de ontwikkeling van het beleid en de uitvoering hiervan en reflecteren hierop. Hun ideeën en bevindingen zijn cruciaal in de doorontwikkeling van het beleid en krijgen een plek binnen de evaluaties.

Door dit proces samen met de interne werkgroep te doorlopen, werken we domeinoverstijgend aan dit beleid. Werkgroepleden komen uit alle domeinen van de gemeente Hilversum en zijn de oren en ogen op het vlak van inclusie en antidiscriminatie. We werken eraan dit beleid de komende vier jaar binnen zoveel mogelijk domeinen te laten landen. Met de expertgroep en de klankbordgroep halen we kennis en ervaring van buiten naar binnen. Zo kunnen we de aanpak blijven verscherpen, goed aansluiten bij de behoeften van inwoners en het biedt de mogelijkheid te leren van bewezen aanpakken.

[1] Voor meer informatie over de interne werkgroep, de klankbordgroep en de expertgroep zie hoofdstuk 6 van de Beleidsnota Inclusie en Antidiscriminatie 2027-2030.

Programmalijn 1: Uitdragen van gelijkwaardigheid en de aanpak van discriminatie

In 2030 wil Hilversum een stad zijn waar gelijke behandeling de norm is en we discriminatie en racisme tegengaan. Om dit te bereiken, zet de gemeente in op een structurele en samenhangende aanpak. In deze programmalijn lichten we toe welke inspanningen de gemeente hiervoor levert, welke speerpunten en activiteiten we inzetten en welke concrete effecten deze hebben op het verminderen van discriminatie en racisme en het versterken van inclusie in Hilversum.

Tabel 1: Geplande Activiteiten Programmalijn 1

Aanpak discriminatie en racisme			
Speerpunten	**Doelstellingen**	**Activiteiten**	**Effecten**
Verhoging meldingsbereidheid en bewustwording over discriminatie en racisme	Alle inwoners hebben toegang tot de antidiscriminatievoorziening (ADV) discriminatie.nl en sociale of fysieke drempels om te melden zijn weggenomen.	• Discriminatie.nl zichtbaar maken op zowel fysiek toegankelijke plekken als online. • Meer bekendheid genereren voor de mogelijkheid tot melden van discriminatie door het een plek te geven in de campagne over antidiscriminatie. Bijvoorbeeld aan de hand van voorbeelden van succesvolle afhandelingen van meldingen.	Betere vindbaarheid van discriminatie.nl en hogere meldingsbereidheid onder inwoners van Hilversum, waardoor het aantal meldingen van discriminatie toeneemt. Meer slachtoffers krijgen ondersteuning en discriminatie komt beter in beeld.

	Bewustzijn onder inwoners over wat discriminatie inhoudt, wat vooroordelen zijn, en wat de impact hiervan is op inwoners. Ook weten inwoners beter hoe ze discriminatie tegen kunnen gaan en hoe zij diversiteit en inclusie kunnen bevorderen.	• Per jaar minimaal 30 gastlessen/trainingen over inclusie, diversiteit, vooroordelen en discriminatie. In het onderwijs, bij ondernemers en bij (maatschappelijke) organisaties in de stad. • Inzet van publiekscampagnes. Zie speerpunt “De gemeente draagt uit dat er in Hilversum geen plek is voor discriminatie en racisme door publiekscampagnes tegen discriminatie en racisme te organiseren”. • Organisaties die werken aan inclusie en antidiscriminatie actief informeren over de nieuwe subsidieregeling.	Inwoners hebben meer kennis en bewustzijn over discriminatie en vooroordelen, herkennen de impact ervan en weten hoe zij hiertegen kunnen handelen. Daarnaast tonen zij meer begrip voor diversiteit en dragen zij actiever bij aan een inclusieve samenleving.
Discriminatietoets publieke dienstverlening	Inzicht in onze eigen werkprocessen en praktijken die eventueel onderscheid maken tussen inwoners en daardoor ongelijkheid creëren. Een ander doel is het creëren van handelingsperspectief voor ambtenaren.	• Ten minste één taak of dienst toetsen met de discriminatietoets publieke dienstverlening. • Actieplan opstellen en uitvoeren op basis van de uitkomsten van de discriminatietoets.	Publieke dienstverlening herkent en voorkomt discriminerende mechanismen. Dienstverlening werkt met een plan van aanpak om zoveel als mogelijk te werken aan gelijkwaardige behandeling van inwoners.

De gemeente draagt uit dat er in Hilversum geen plek is voor discriminatie en racisme door publiekscampagnes tegen discriminatie en racisme te organiseren	De gemeente draagt actief uit dat er in Hilversum geen plek is voor discriminatie en racisme en biedt daarbij ook handelingsperspectieven.	• Een direct zichtbaar en helder antidiscriminatie-standpunt plaatsen op de gemeentelijke website, inclusief wat de gemeente doet op dit thema. Ook staat er een link naar de meldroute. • De gemeente spreekt zich uit tegen discriminatie en -racisme in actuele situaties die daarom vragen. De gemeente ontwikkelt hierop een protocol en past dit toe. • Een campagne gericht op inclusie en antidiscriminatie in co-creatie met maatschappelijke partners.	Inwoners die discriminatie ervaren voelen zich gesteund door de gemeente. Ook handelen inwoners steeds vaker inclusief en spreken ze zich uit tegen discriminatie. Het is voor inwoners duidelijk wat de gemeente doet op dit gebied (beleidsnota, uitvoeringsagenda), wat de gemeente onder deze onderwerpen verstaat en wat je er zelf aan kan doen (melden bij discriminatie.nl).
	Het versterken van bewustwording en erkenning van diversiteit onder inwoners door het zichtbaar maken van inclusieve en betekenisvolle feest- en gedenkdagen.	• Aandacht besteden aan inclusie, diversiteit, gelijkwaardigheid en antidiscriminatie tijdens een aantal feest- en gedenkdagen. Denk hierbij aan uitingen op sociale media en het hijsen van een vlag.	Diverse inwoners voelen zich erkend door de gemeente en herkennen zich in de uitingen van de gemeente. Ook zijn inwoners zich bewuster van de diversiteit aan inwoners in Hilversum en wordt culturele kennis vergroot. Dit kan bijdragen aan meer begrip tussen verschillende bevolkingsgroepen.

Het stimuleren van organisaties en werkgevers in Hilversum een actieve rol in te nemen bij het uitdragen van inclusiviteit, antidiscriminatie en -racisme.	Het vergroten van kennis en bewustwording over inclusie, antidiscriminatie en racisme bij organisaties en werkgevers in Hilversum.	• Thema's als inclusieve werving, inclusief ondernemerschap en inclusief werkgeverschap agenderen tijdens bestaande evenementen en overleggen (bijvoorbeeld: impacttafel, maatschappelijke beurs, Platform Economie). • Bieden van een mogelijkheid tot training (zie speerpunt 'Verhoging meldingsbereidheid en bewustwording over discriminatie en racisme'). • Organisaties en werkgevers betrekken bij de campagnes vanuit de gemeente tegen discriminatie en racisme.	Organisaties en ondernemers in Hilversum nemen een actievere rol in bij het uitdragen van inclusiviteit, antidiscriminatie en -racisme. Werkgevers hebben een eerlijkere werving en selectie, inclusievere arbeidsvoorwaarden en personeelsbestanden die een betere afspiegeling vormen van de samenleving. Voor inwoners met uiteenlopende diversiteitskenmerken betekent dit meer werkomgevingen waar zij zichzelf kunnen zijn en gelijke kansen krijgen.
	Tegengaan van stagediscriminatie.	• Doelen en afspraken om stagediscriminatie aan te pakken worden vastgelegd in de Mbo Actieagenda. • Stagediscriminatie en het Stagepact worden onder de aandacht gebracht van werkgevers. • Eventueel inzet van trainingen en workshops zoals genoemd onder speerpunt 'verhoging meldingsbereidheid en bewustwording over discriminatie en racisme'.	De kennis van onderwijsprofessionals over stagediscriminatie is toegenomen en werkgevers/leerbedrijven zijn beter in staat stagediscriminatie te signaleren en tegen te gaan. Uiteindelijk nemen de ervaringen van stagediscriminatie onder studenten af.

	Stimuleren van inclusiviteit en antidiscriminatie via inkoop en subsidies.	• Een verkenning doen naar de mogelijkheden om inclusiviteit en antidiscriminatie te stimuleren via inkoop- en subsidieregelingen en -relaties. De resultaten hiervan bundelen we in een memo. Zo kan bijvoorbeeld worden verkend: ○ Of huidige regelingen onbedoeld een discriminerend effect hebben; ○ Hoe de gemeente met subsidiepartners het gesprek aan kan gaan over het bedienen van diverse groepen; ○ Hoe de gemeente Hilversum partners kan stimuleren hun aanbod toegankelijk te maken.	De gemeente heeft beter inzicht in hoe inkoop- en subsidieregelingen inclusie en antidiscriminatie kunnen versterken. Op basis hiervan kunnen inclusie en antidiscriminatie vaker een plek krijgen in nieuwe regelingen. Tegelijkertijd wordt ook duidelijk hoe binnen bestaande regelingen eventuele aanpassingen kunnen worden gedaan. Waar mogelijk voert de gemeente dit uit, zodat door de gemeente gefinancierde activiteiten steeds meer bijdragen aan inclusie en het tegengaan van discriminatie.
Ondersteuning bij de aanpak van discriminatie en racisme voor scholen die dat willen	Het ondersteunen van scholen in Hilversum bij het voorkomen en aanpakken van polarisatie, discriminatie en racisme.	• Een inventarisatie via het schoolbesturenoverleg welke scholen ondersteuning willen bij de aanpak van polarisatie, discriminatie en racisme. • Bij interesse een participatief onderzoekstraject voor scholen opzetten en laten uitvoeren.	Scholen hebben beter inzicht in uitdagingen rondom polarisatie, discriminatie en racisme en beschikken over handvatten om hier mee om te gaan. Hierdoor ontstaat een veiligere en inclusievere omgeving voor alle leerlingen.

Structurele aandacht voor discriminatie op basis van religie	Het opbouwen en versterken van samenwerking met religieuze instellingen.	• Verkennen van structurele en duurzame samenwerking met religieuze instellingen op het gebied van antidiscriminatie.	Er is sprake van structurele en duurzame samenwerking tussen religieuze instellingen en de gemeente, gericht op een inclusieve samenleving, wederzijds begrip en de aanpak van discriminatie. Religieuze gemeenschappen zijn zichtbaar binnen de gemeente en ervaren erkenning.
Uitvoering van LHBTIQ+ programma gericht op acceptatie en verbinding	Het bevorderen van acceptatie en inclusie van de LHBTIQ+ gemeenschap, en het versterken van onderlinge verbinding en verbinding met andere groepen in de samenleving.	• In de opzet en toekenning van de nieuwe subsidieregeling is er speciale aandacht voor projecten gericht op de LHBTIQ+ gemeenschap. • Organisaties die zich inzetten voor de LHBTIQ+ gemeenschap actief informeren over de nieuwe subsidieregeling. • Versterken van de aansluiting tussen de beleidsnota inclusie en antidiscriminatie en organisaties die zich inzetten voor de LHBTIQ+-gemeenschap.	Er vinden meer activiteiten plaats die bijdragen aan acceptatie, zichtbaarheid en verbinding van de LHBTIQ+ gemeenschap. Organisaties weten de subsidieregeling beter te vinden en maken hier gebruik van. De LHBTIQ+ gemeenschap ervaart meer acceptatie binnen de samenleving in Hilversum.
	Het versterken van lokaal beleid voor LHBTIQ+ inclusie door deelname aan het landelijk Regenboogprogramma.	• Hilversum sluit aan bij het landelijk Regenboogprogramma, als dit na 2026 blijft voorbestaan.	Hilversum krijgt ondersteuning vanuit het rijk voor het lokale LHBTIQ+-programma.

	Het zichtbaar uitdragen van LHBTIQ+ acceptatie en inclusie via gemeentelijke communicatie en symbolische acties.	Aandacht voor LHBTIQ+ acceptatie in gemeentelijke communicatie: • De gemeente hijst jaarlijks de regenboogvlag op National Coming Out Day. • Op de gemeentelijke website en andere gemeentelijke kanalen staat duidelijk vermeld dat Hilversum een regenbooggemeente is.	Hilversum is zichtbaar als regenbooggemeente in communicatie en publieke uitingen. De inzet op LHBTIQ+ acceptatie en inclusie is herkenbaar voor inwoners.
Jaarlijkse viering van internationale vrouwendag met programma gericht op verbinding en het bevorderen van bewustwording over ongelijkheid tussen mannen en vrouwen	Het vieren van internationale vrouwendag, het stimuleren van ontmoeting en verbinding, en het bevorderen van bewustwording en onderkenning van ongelijkheid tussen mannen en vrouwen.	• Jaarlijkse viering van Internationale Vrouwendag.	In Hilversum is er aandacht voor de positie van vrouwen en de nog steeds bestaande ongelijkheid. Inwoners vergroten hun kennis hierover en hechten waarde aan het versterken van de positie van vrouwen. Daarnaast is er ruimte voor inclusieve verbinding en ontmoeting tussen vrouwelijke inwoners.

Programmalijn 2: Een toegankelijk Hilversum – inclusieve omgeving en dienstverlening

Hilversum wil in 2030 een toegankelijke stad zijn voor iedereen. Dit betekent dat inwoners zo zelfstandig mogelijk gebruik kunnen maken van de openbare ruimte en de gemeentelijke dienstverlening. Op dit moment ervaren sommige Hilversummers nog belemmeringen rondom toegankelijkheid.

In deze programmalijn lichten we toe welke inspanningen de gemeente gaat leveren om een toegankelijk Hilversum te creëren, welke speerpunten en activiteiten we inzetten en welke concrete effecten deze hebben op het creëren van een inclusieve omgeving en dienstverlening in Hilversum.

Deze programmalijn is een vervolg op de Lokale Inclusie Agenda (2023-2026). Het ontwikkelen van een Lokale Inclusie Agenda is een wettelijke verplichting voor gemeenten vanuit het VN-verdrag Handicap.

Het VN-verdrag Handicap

Nederland heeft in 2016 het VN-verdrag Handicap ondertekend. Met deze ondertekening legt de Nederlandse overheid zich erop toe actief te waarborgen dat mensen met een beperking gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving en hun leven naar eigen wens kunnen vormgeven. In de uitvoering van het verdrag hebben gemeenten een belangrijke rol. Nieuw te ontwikkelen gemeentelijk beleid moet in lijn zijn met het VN-verdrag en bestaande voorzieningen moeten geleidelijk worden verbeterd. Daarnaast is in een amendement vastgelegd dat Nederlandse gemeenten een Lokale Inclusie Agenda (LIA) moeten opstellen, waarin de wijze waarop het verdrag wordt uitgevoerd wordt opgenomen.

Het verdrag sluit aan bij Artikel 1 van de Grondwet, waarin sinds 2023 ook ‘handicap’ is opgenomen als non-discriminatiegrond.

In bijlage 2 van dit document is een overzicht van de relevante artikelen uit het verdrag opgenomen.

Tabel 2: Geplande activiteiten Programmalijn 2

Investeren in een inclusieve openbare ruimte, diensten, informatie en communicatie			
Speerpunten	**Doelstellingen**	**Activiteiten**	**Effecten**
Een veilige en toegankelijke infrastructuur en inclusieve openbare ruimte	Ambtenaren werkzaam in het fysieke domein nemen inclusie en toegankelijkheid structureel mee in hun werk en passen toegankelijkheidsprincipes toe bij de inrichting van de openbare ruimte.	• Standaard meenemen van toegankelijkheid bij de (her-)inrichting van de openbare ruimte (op basis van het STOMP-principe[2]). • Inzet op deskundigheidsbevordering en bewustwording binnen het fysieke domein om inclusiviteit en toegankelijkheidsprincipes beter te verankeren, door: ○ Het aanbieden van handreikingen, trainingen of informatiesessies; ○ Het onder de aandacht brengen van de CROW Leidraad Toegankelijkheid; ○ Het versterken van de Werkgroep Toegankelijkheid; ○ Het opnemen van toegankelijkheid in richtinggevende documenten zoals uitvoeringsprogramma's en checklists (denk aan het toekomstig Handboek Openbare Ruimte en de beheer- en onderhoudsplanning).	De toegankelijkheid van de stad verbetert waardoor inwoners met en zonder beperking zich beter kunnen verplaatsen (denk aan brede stoepen zonder obstakels, geleidelijnen en voldoende oversteekplekken). Door voldoende zitgelegenheden en toegankelijke openbare toiletten kunnen alle inwoners makkelijker gebruik maken van de stad. Steeds meer speelplekken zijn toegankelijk. De openbare ruimte leent zich voor verbinding en ontmoeting.
	Bewustzijn onder inwoners over wat zij zelf kunnen doen om de	• Campagne Openbare Ruimte (zoals Houd de Lijn Vrij of tegen overhangend groen uit privétuinen)	Inwoners houden de openbare ruimte vrij en toegankelijk voor iedereen.

[2] De letters in STOMP staan voor de volgende vervoerswijzen, in volgorde van prioriteit: **S**tappen, **T**rappen, **O**penbaar Vervoer, **M**obility as a Service (deelmobiliteit zoals deelauto's en deelfietsen), **P**rivéauto

	openbare ruimte toegankelijk te houden voor iedereen.		
Toegankelijk en inclusief vrijetijdsaanbod	Het stimuleren van toegankelijkheid onder ondernemers in de stad (zoals winkeliers en horeca uitbaters).	• Uitvoeren van scan MKB Toegankelijke Route door stichting *Ongehinderd*. Hierbij brengt de stichting de toegankelijkheid van ondernemers in de stad in kaart een geeft zij informatie en advies voor verbetering. • Goede resultaten (zoals Mkb's die het gouden label ontvangen of die aan de slag zijn gegaan met het advies) zetten we in het zonnetje.	Inwoners kunnen makkelijk zien welke locaties in de stad toegankelijk voor hen zijn op de *Ongehinderd* website en app. Daarnaast kunnen zij op steeds meer plekken terecht doordat ondernemers aan de slag gaan met toegankelijkheid.
	Het stimuleren van toegankelijkheid bij de partners die zijn aangesloten op de site *wijzijnhilversum.nl*.	• Op *wijzijnhilversum.nl* wordt de toegankelijkheid van het aanbod inzichtelijk gemaakt.	Verhoogd bewustzijn onder partners over toegankelijkheid en hoe zij op hun website en op de site *wijzijnhilversum.nl* helder weer kunnen geven hoe toegankelijk hun activiteiten en locaties zijn.
	Actief ruimte bieden aan initiatieven die inzetten op een toegankelijk en inclusief vrijetijdsaanbod.	• Speciale aandacht voor activiteiten die inzetten op een toegankelijk en inclusief vrijetijdsaanbod binnen de subsidieregeling inclusie en antidiscriminatie. • Organisaties die zich inzetten op het gebied van vrijetijdsbesteding actief informeren over de nieuwe subsidieregeling.	Er is een rijker vrijetijdsaanbod in Hilversum dat toegankelijk en inclusief is. Dit zorgt ervoor dat Hilversummers met verschillende diversiteitskenmerken aan meer activiteiten mee kunnen doen en bevordert verbinding en ontmoeting tussen verschillende groepen inwoners.
Verbeteren van de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen en dienstverleningspunten	Toegankelijkere gemeentelijke dienstverlening voor alle inwoners.	• Blijvende inzet op het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening, huisvesting en baliefuncties op basis van het Rekenkameronderzoek	Inwoners met verschillende diversiteitskenmerken kunnen gemakkelijk terecht bij de gemeentelijke dienstverlening en

		toegankelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening. • Inzet op toegankelijkheid van wijkgerichte en integrale dienstverleningspunten middels project “Aan de Slag met Dienstverlening”.	ervaren betere ondersteuning. Daarnaast vinden inwoners in hun eigen wijk via één loket de juiste informatie en ondersteuning.
	Strategisch bewustzijn over toegankelijkheid versterken onder Raadsleden.	• Oefensessie Toegankelijkheid voor nieuwe Raadsleden waarbij zij zelf de gemeentelijke dienstverlening ervaren.	Raadsleden kunnen door verkregen ervaringskennis beter kaders formuleren op het gebied van toegankelijkheid en nemen dit mee in de dossiers waarvoor zij verantwoordelijk zijn.
Verbeteren van de toegankelijkheid van verkiezingen	Toegankelijke verkiezingen voor alle stemgerechtigde inwoners.	• Identificeren en doorvoeren van verbeterpunten op het gebied van toegankelijkheid stembureaus bij iedere verkiezingsronde (denk aan rolstoelroutes, duidelijke signing, prikkelarme stembureaus, etc.). • Bij evaluaties actief gebruik maken van input van de klankbordgroep, ervaringsdeskundigen en belangenbehartigingsgroepen om nieuwe verbeterpunten te bepalen.	Inwoners (waaronder inwoners met een beperking en/of andere diversiteitskenmerken) kunnen makkelijker hun stem uitbrengen.
Toegankelijke informatie en communicatie vanuit de gemeente	Toegankelijkere communicatie vanuit de gemeente (zowel schriftelijk als digitaal).	• De projectgroep duidelijke taal blijft zich als aanjager inzetten voor eenduidig en helder taalgebruik vanuit de gemeente op B1-niveau, en biedt hiervoor hulpmiddelen en informatie aan. • Nieuwe gemeentelijke apps en websites voldoen aan WCAG-richtlijnen en voor	Inwoners begrijpen gemeentelijke informatie en hebben toegang tot diverse communicatiekanalen.

		bestaande websites wordt aan de hand van audits een verbeterplan opgesteld.	
	Ambtenaren die communiceren met inwoners of partners weten hoe zij zo inclusief en toegankelijk mogelijk te werk gaan.	• Kennis en bewustwording onder ambtenaren over inclusie en toegankelijkheid bevorderen (o.a. over het organiseren van inclusieve bijeenkomsten, digitale toegankelijkheid, duidelijke taal, etc.), bijvoorbeeld door het aanbieden van informatiesessies en handreikingen.	Steeds meer ambtenaren doen kennis op over inclusiviteit en toegankelijkheid en passen deze kennis toe in hun werk. Inwoners en partners hebben hierdoor het gevoel dat zij welkom zijn en mee kunnen praten.
Programma's gericht op ontwikkelen basisvaardigheden, signaleren en doorverwijzen	Inwoners worden wijkgericht en actief benaderd om hun basisvaardigheden (denk aan lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) te verbeteren.	• Toegankelijk maken en onder de aandacht brengen van wijkgericht non-formeel aanbod ontwikkeld door het Regionaal Bureau Leerlingenzaken (RBL). Hierbij ligt de focus op het bereiken van Hilversummers die niet kunnen lezen en schrijven maar waar nu geen laagdrempelig aanbod voor is. • Consulenten Werk en Participatie trainen in het herkennen van laaggeletterdheid en het doorverwijzen, verzorgd door het RBL. • Het aanbod voor het ontwikkelen van basisvaardigheden onder de aandacht brengen bij relevante partners, zodat zij goed kunnen doorverwijzen.	Inwoners met minder ontwikkelde basisvaardigheden kunnen hier op een laagdrempelige manier aan werken en krijgen actief informatie over passend aanbod in hun directe leefomgeving. Dit vergroot de zelfredzaamheid van deze inwoners en de mate waarin zij deel kunnen nemen aan het maatschappelijke leven.

Bevorderen van inzet van ervaringsdeskundigheid	Sterke samenwerking met ervaringsdeskundigen voor toegankelijk gemeentelijk beleid en dienstverlening die aansluit op de behoeften van inwoners.	• Ervaringspanel van ten minste vijf ervaringsdeskundigen opzetten die training krijgen om hun ervaringskennis in te zetten (bijvoorbeeld op het gebied van fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte, gemeentelijke communicatie en gemeentelijke dienstverlening).	Gemeentelijk beleid en dienstverlening sluiten beter aan op de behoeften van inwoners, doordat praktijkervaringen worden meegenomen. De gemeente kan inwoners zo beter informeren en ondersteunen.

Programmalijn 3: Verbinding en ontmoeting voor sociale cohesie – bruggen slaan

In 2030 wil Hilversum een stad zijn waarin inwoners uit verschillende wijken, generaties en met verschillende achtergronden elkaar vaker ontmoeten en zich meer verbonden voelen.

In deze programmalijn staat centraal hoe de gemeente samen met inwoners en partners werkt aan het versterken van onderlinge verbinding. We lichten toe welke inspanningen de gemeente hiervoor levert, welke speerpunten en activiteiten we inzetten en welke concrete effecten deze hebben op de sociale cohesie in Hilversum.

Tabel 3: Geplande activiteiten Programmalijn 3

Verbinding en ontmoeting			
Speerpunten	**Doelstelling**	**Activiteiten**	**Effecten**
Ontmoeting en inclusie zichtbaar en aantrekkelijk maken voor inwoners	Het bereiken van een diverse groep inwoners voor activiteiten gericht op verbinding en ontmoeting door de zichtbaarheid van inclusieve activiteiten en initiatieven te vergroten.	• Onder de aandacht brengen van activiteiten gericht op inclusie en ontmoeting, in samenwerking met partners en via diverse kanalen (zoals de site *wijzijnhilversum.nl*, sociale media en flyers). • In de nieuwe subsidieregeling opnemen dat van aanvragers wordt verwacht dat zij hun aanbod zichtbaar maken op de website *wijzijnhilversum.nl*.	Inwoners zijn beter op de hoogte van de activiteiten in Hilversum gericht op ontmoeting en verbinding. Het publiek dat deelneemt aan de activiteiten wordt steeds diverser. Inwoners uit verschillende gemeenschappen ontmoeten elkaar, waardoor de inwoners uit diverse leefgemeenschappen elkaar leren kennen en de gemeenschapszin kan toenemen.
	Diverse groepen inwoners en organisaties weten dat de subsidieregeling er is vanaf 2028. Ze maken hier gebruik van om ontmoeting en inclusie te faciliteren.	• De nieuwe subsidieregeling actief onder de aandacht brengen bijvoorbeeld in de wijkkrant, op feest- en gedenkdagen en bij organisaties/netwerken die zich inzetten voor ontmoeting.	Een diverse groep organisaties en inwoners is op de hoogte van het bestaan van de subsidieregeling. Onder de aanvragen bevinden zich ook ‘nieuwe’ organisaties en inwoners die niet eerder een aanvraag indienden. Het aanbod vernieuwt en sluit goed aan op de behoeften van inwoners.
Een grotere diversiteit rolmodellen in gemeentelijke communicatie-uitingen en beeldmateriaal	De gemeente Hilversum vergroot de herkenbaarheid en representatie van de diversiteit aan inwoners in Hilversum.	• Verrijking van rolmodellen met uiteenlopende diversiteitskenmerken in gemeentelijke communicatie-uitingen en evenementen.	Door te kiezen voor een bredere en meer diverse inzet van rolmodellen, ontstaat een inclusiever en herkenbaarder beeld van de samenleving in Hilversum. Inwoners met verschillende achtergronden, ervaringen en identiteiten zien zichzelf vaker vertegenwoordigd, wat bijdraagt aan een groter gevoel van erkenning en verbondenheid met de gemeente.

Ondersteuning van initiatieven van inwoners en organisaties	Diverse groepen inwoners weten beter wat er mogelijk is met de wijkbudgetten en kunnen laagdrempelig wijkbudgetten aanvragen.	• Inzet op laagdrempelige toegang en brede bekendheid van wijkbudgetten voor een brede diversiteit aan initiatieven, o.a. door de wijkbudgetten onder de aandacht te brengen tijdens campagnes.	Door betere toegankelijkheid van de wijkbudgetten kunnen meer en diverse inwoners initiatieven gericht op verbinding en ontmoeting realiseren. Dit draagt bij aan diversere activiteiten, grotere betrokkenheid van inwoners, meer verbinding en ontmoeting, en inclusievere wijken.
Werken aan verbinding, onderling begrip en het doorbreken van bubbels door gezamenlijke initiatieven	Actief ruimte bieden aan gezamenlijke initiatieven van bijvoorbeeld sport-, culturele- en maatschappelijke organisaties om verschillende groepen in de samenleving samen te brengen en te verbinden.	• We besteden speciale aandacht aan verbindende activiteiten binnen de subsidieregeling inclusie en antidiscriminatie. Hierbij stimuleren we samenwerking tussen verschillende partners. • Organisaties die zich inzetten op het gebied van verbinding van verschillende groepen actief informeren over de nieuwe subsidieregeling.	Door gerichte aandacht en promotie kunnen meer samenwerkingsverbanden ontstaan tussen verschillende organisaties, wat leidt tot meer verbindende activiteiten en een grotere mate van ontmoeting tussen diverse groepen inwoners.
Structureel werken aan meer ontmoeting tussen een grote diversiteit aan jongeren op school, sport- en culturele plekken	Actief stimuleren van ontmoeting tussen jongeren met verschillende leefwerelden.	• Speciale aandacht geven aan projecten gericht op ontmoeting tussen een grote diversiteit aan jongeren binnen de subsidieregeling inclusie en antidiscriminatie. • Organisaties die werken met jongeren actief informeren over de nieuwe subsidieregeling.	Jongeren met verschillende leefwerelden komen elkaar vaker tegen en leren elkaar kennen. Dit draagt bij aan het doorbreken van groepsgrenzen en het versterken van de sociale verbondenheid tussen jongeren.

Faciliteren van intergenerationele en interculturele ontmoetingsplekken	Faciliteren en zichtbaar maken van laagdrempelige ontmoetingsplekken waar inwoners van verschillende generaties en inwoners met verschillende culturele achtergronden elkaar kunnen ontmoeten.	• Aansluiten bij bestaande initiatieven in het fysieke domein om openbare en gedeelde ruimtes gericht in te zetten voor intergenerationele en interculturele ontmoeting (denk aan het opnieuw vormgeven van bestaande plekken, multifunctioneel gebruik van de openbare ruimte, etc.) • Vindbaar maken van intergenerationele en interculturele ontmoetingsplekken via *wijzijnhilversum.nl*	Uitwisseling tussen jong en oud en tussen inwoners met verschillende culturele achtergronden bevordert wederzijds begrip en vergroot de onderlinge bekendheid. Dit is van invloed op de verbondenheid in de wijk. Daarnaast kan het helpen om eenzaamheid in Hilversum terug te dringen.
	Speciale aandacht voor intergenerationele en -culturele ontmoeting binnen de subsidieregeling inclusie en antidiscriminatie.	• In de opzet en toekenning van de subsidieregeling is speciale aandacht voor projecten gericht op intergenerationele en -culturele ontmoeting. • Organisaties die zich inzetten voor intergenerationele en interculturele ontmoeting informeren over de nieuwe subsidieregeling.	Meer ruimte voor initiatieven gericht op contact tussen inwoners van verschillende generaties en inwoners met verschillende culturele achtergronden. Dit versterkt wederzijds begrip en een sterkere sociale verbinding tussen inwoners.

Doorontwikkeling maatschappelijke dialoog tussen gemeente, de politie, religieuze gemeenschappen, maatschappelijke partners en het onderwijs	Duurzame maatschappelijke dialoog.	• Dialoogsessies organiseren over diverse maatschappelijke onderwerpen gerelateerd aan diversiteit, inclusie, en het tegengaan van polarisatie.	Verbinding tussen verschillende gemeenschappen in Hilversum. Dialoog over soms schurende onderwerpen, waardoor men met elkaar in gesprek blijft en elkaar kan blijven begrijpen.

Community builders in wijken waar de sociale cohesie onder druk staat	Het versterken van inclusie en sociale cohesie in wijken waar deze onder druk staat, door inwoners te stimuleren en ondersteunen hun talenten in te zetten voor de wijk.	• Blijvende inzet op community building en opbouwwerk vanuit de kracht van de wijk, met extra aandacht voor inwoners die vaak niet gehoord worden of zich niet geïncludeerd voelen. We leren hierbij van bestaande lokale praktijken zoals Bewoners nemen de regie in Zuid-West en de wijkverbinders van Vluchtelingenwerk. • Stimuleren van betrokken buurtbewoners om actief bij te dragen aan verbinding en ontmoeting tussen inwoners met diverse overtuigingen, achtergronden en leefstijlen in hun wijk. Ook via uitvoeringsagenda Vrijwillige Inzet, Uitvoeringsagenda Eenzaamheid (denk aan uitrol lief- en leedstraten) en Uitvoeringsagenda Ouder Worden (denk aan uitrol voorzorgcirkels).	Er komen nieuwe initiatieven tot stand die aansluiten op de lokale context. Talenten en netwerken in de wijk worden goed benut, waardoor bewoners met diverse overtuigingen en achtergronden elkaar leren kennen en zich thuis weten in de wijk. Verbindingen tussen bewoners nemen toe, en de sociale samenhang en betrokkenheid in de wijk groeien.

	Gebruik maken van informele netwerken die al bestaan om onderlinge verbindingen tussen inwoners te versterken en inclusie te bevorderen.	• *Wijzijnhilversum.nl* onder de aandacht brengen van informele netwerken om zo het informele aanbod, met focus op diversiteit en inclusie, inzichtelijk te maken. • Via *Welzijn op Recept* gaan welzijnscoaches extra inzetten op het verwijzen naar informele netwerken.	Formele en informele netwerken kunnen elkaar makkelijker vinden, informele netwerken worden benut en versterken onderlinge verbindingen tussen inwoners.

Budget

Bij het vaststellen van de beleidsnota Inclusie en Antidiscriminatie 2027-2030 stemde de raad ermee in de al begrote middelen voor diversiteit en inclusie (€210.000 per jaar) te gebruiken voor uitvoering van de nieuwe beleidsnota. Daarnaast stemde de Raad in met een aanmelding bij de voorjaarsnota van €100.000 per jaar, en een aanmelding voor een herschikking van middelen binnen het programma Samenkracht en Burgerparticipatie.

Van dit budget is een bedrag van € 101.000 geoormerkt voor de gemeentelijke antidiscriminatievoorziening (ADV) en voorlichting over inclusie, diversiteit en discriminatie. Een bedrag van € 30.840 is gereserveerd voor de subsidie die jaarlijks verstrekt wordt aan de stichting Gooi & Vecht Inclusief ten behoeve van het speerpunt ‘Uitvoering van LHBTIQ+ programma gericht op acceptatie en verbinding’. Het overige budget wordt evenredig verdeeld over de programmalijnen en wordt daarnaast gebruikt voor de klankbordgroep en de expertgroep.

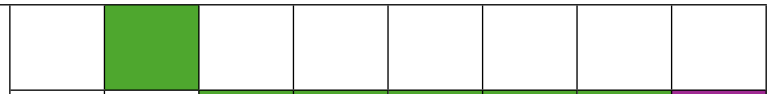
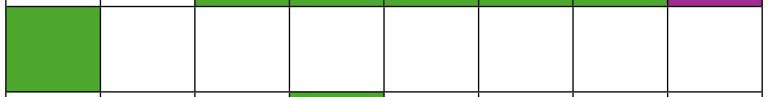
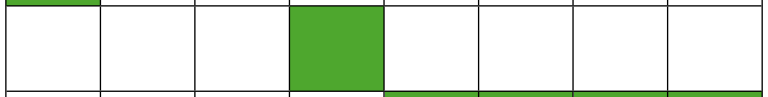
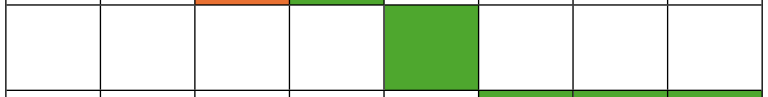
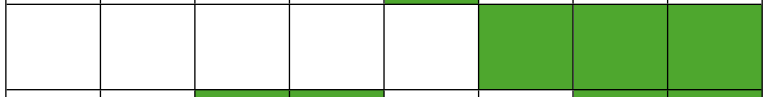
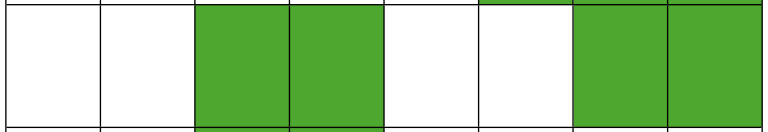
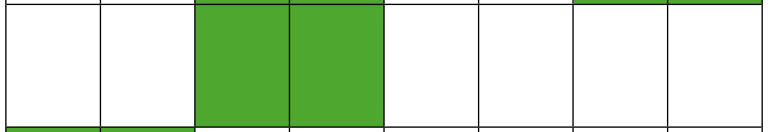
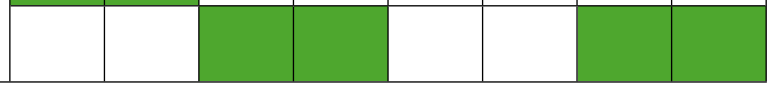
Vanuit het idee ‘inclusie in en voor al het beleid’ maken we daarnaast logische verbindingen tussen de doelstellingen uit deze agenda en bestaande activiteiten. Door binnen lopende activiteiten meer in te zetten op inclusie en antidiscriminatie benutten we bestaande budgetten zo optimaal mogelijk.

Bijlage 1: Planning

Legenda

Voorbereiding
Uitvoering
Afronding

Activiteiten	Actiehouder	2027		2028		2029		2030	
Overkoepelend – Subsidieregeling, klankbordgroep en expertgroep		**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**
- Nieuwe subsidieregeling ontwikkelen en vaststellen	*Beleid I&AD, Team Subsidies*	**Start in 2026**							
- Subsidieaanvragen en -relaties van nieuwe regeling beheren	*Accounthouder Sociaal Domein, Beleid I&AD*								
-Nieuwe subsidieregeling onder de aandacht brengen bij organisaties en inwoners (ook voor activiteiten die vallen onder programmalijn 2 en 3)	*Beleid I&AD*								
- Bijeenkomsten en feedback klankbordgroep	*Beleid I&AD*								
- Bijeenkomsten en feedback expertgroep	*Beleid I&AD*								
Programmalijn 1		**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**
- Vergroten van de fysieke en online zichtbaarheid van discriminatie.nl	*Beleid I&AD*								
- Trainingen/gastlessen over inclusie, diversiteit, vooroordelen en discriminatie op scholen, bij ondernemers en (maatschappelijke) organisaties in de stad	*Coördinatie: beleid I&AD. Uitvoering: externe trainingspartij*								

- Uitvoering van de discriminatietoets publieke dienstverlening	*Beleid I&AD, n.t.b. uitvoeringsteam*	
- Opstellen en uitvoeren actieplan uitkomsten discriminatietoets publieke dienstverlening	*Kernteam discriminatietoets*	
- Helder antidiscriminatiestandpunt op de gemeentelijke website met link naar de meldroute	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	
- Ontwikkelen van een protocol over wanneer de gemeente zich uitspreekt tegen discriminatie en racisme in actuele situaties	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	
- Gemeente spreekt zich uit tegen discriminatie en racisme in actuele situaties	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	
- Campagne gericht op inclusie en antidiscriminatie	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	
- Een protocol opstellen met feest- en gedenkdagen waar de gemeente Hilversum aandacht aan besteedt.	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	
- Uitingen doen over deze feest- en gedenkdagen via de eigen kanalen of in de publieke ruimte	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	
- Thema's als inclusieve werving, inclusief ondernemerschap en inclusief werkgeverschap agenderen tijdens bestaande evenementen en overleggen	*Beleid I&AD, beleid Human Capital & Economie*	
- Organisaties en werkgevers betrekken bij campagnes vanuit de gemeente tegen discriminatie en racisme	*Beleid I&AD, beleidsadviseur economie*	
- Doelen en afspraken om stage discriminatie aan te pakken worden vastgelegd in de Mbo actieagenda.	*Beleid I&AD, beleid Human Capital & Economie*	
- Stagediscriminatie en het Stagepact worden onder de aandacht gebracht van werkgevers		

- Mogelijkheden onderzoeken om inclusiviteit en antidiscriminatie te stimuleren via inkoop- en subsidieregelingen en -relaties.	*Beleid I&AD, team subsidies, team inkoop*									
- Inventarisatie via schoolbesturenoverleg welke scholen ondersteuning willen bij de aanpak van polarisatie, discriminatie en racisme	*Beleid I&AD*									
- Bij interesse het onderzoekstraject opzetten en laten uitvoeren	*Beleid I&AD*									
- Verkennen samenwerking religieuze instellingen op het gebied van antidiscriminatie en actiepunten uit deze verkenning uitvoeren	*Beleid I&AD*									
- Faciliteren en subsidiëren van activiteiten die inzetten op LHBTIQ+ acceptatie, inclusie en verbinding	*Beleid I&AD, accounthouder*									
- Aansluiten bij landelijk Regenboogprogramma	*Beleid I&AD*	Onder voorbehoud dat er een nieuw programma komt								
- Aandacht voor LHBTIQ+ acceptatie in gemeentelijke communicatie	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*									
- Jaarlijkse viering Internationale Vrouwendag	*Beleid I&AD, evenementen-coördinator*									
Activiteiten	**Actiehouder**	**2027**		**2028**		**2029**		**2030**		
Programmalijn 2		**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	
- Bewustwording en deskundigheidsbevordering binnen het fysiek domein van de gemeente om toegankelijkheidsprincipes beter te verankeren	*Beleid I&AD, teams Ruimtelijke Ontwikkeling en Realisatie en Beheer*									
- Standaard meenemen toegankelijkheid bij (her-)inrichting van de openbare ruimte	*Beleid I&AD, teams Ruimtelijke Ontwikkeling en Realisatie en Beheer*									
- Campagne Openbare Ruimte	*Beleid I&AD, team ruimtelijke kwaliteit, communicatieadviseur*									

- Uitvoeren scan Mkb Toegankelijke Route door stichting Ongehinderd	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*	Start in 2026							
- Ontwikkelen van handreikingen en verplicht in te vullen velden bij aanmelden op de site *wijzijnhilversum.nl* om zo inzichtelijk te krijgen of de locatie, vacature en/of activiteit toegankelijk is voor Hilversummers met verschillende diversiteitskenmerken	*Beleid I&AD, beleid wmo/welzijn*								
- Blijvende inzet op het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening, huisvesting en baliefuncties op basis van het Rekenkameronderzoek	*Coördinatie door beleid dienstverlening; acties belegd bij verschillende teams*								
- Inzet op toegankelijkheid van dienstverleningspunten middels project 'Aan de slag met dienstverlening'	*Programma Aan de Slag met Dienstverlening*								
- Oefensessie toegankelijkheid Raadsleden	*Beleid I&AD, raadsadviseur, beleid dienstverlening*								
- Identificeren van verbeterpunten t.a.v. toegankelijkheid verkiezingen met klankbordgroep, ervaringsdeskundigen en belangenbehartigingsgroepen.	*Beleid I&AD*	Na GR en PS							
- Verbeteren van toegankelijkheid verkiezingen	*Projectleider Verkiezingen*	Voor PS				Voor TK			
- De projectgroep duidelijke taal blijft zich als aanjager inzetten voor eenduidig en helder taalgebruik vanuit de gemeente op B1-niveau	*Projectgroep Duidelijke Taal*								
- Nieuwe gemeentelijke apps en websites inrichten volgens de WCAG richtlijnen. Voor bestaande websites wordt aan de hand van audits een verbeterplan opgesteld	*Webredacteur digitale toegankelijkheid, websitehouders*								
- Bevorderen kennis en bewustwording onder ambtenaren over inclusie en toegankelijkheid	*Beleid I&AD*								

- Ontwikkelen non-formeel aanbod basisvaardigheden in samenwerking met Regionaal Bureau Leerlingenzaken (RBL)	*Beleidsregisseur Onderwijs*									
- Inzet op bereiken van inwoners in samenwerking met RBL	*Beleidsregisseur Onderwijs*									
- Trainen van consulenten Werk en Participatie rondom het herkennen en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid – in samenwerking met RBL	*Beleidsregisseur Onderwijs*									
- Onder de aandacht brengen van aanbod voor ontwikkelen van basisvaardigheden bij relevante partners	*Beleidsregisseur Onderwijs, beleid I&AD*									
- Ervaringspanel van deskundigen opzetten die worden getraind om hun ervaringskennis in te zetten	*Beleid I&AD*									
Activiteiten	**Actiehouder**	**2027**		**2028**		**2029**		**2030**		
Programmalijn 3		**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	**Q1-2**	**Q3-4**	
- Onder de aandacht brengen van gemeenschapszin en activiteiten gericht op inclusie en ontmoeting bij inwoners	*Beleid I&AD, beleid Wmo/welzijn, projectcoördinator IZA*									
- Inzet op verrijking van rolmodellen met uiteenlopende diversiteitskenmerken in gemeentelijke communicatie-uitingen en evenementen	*Beleid I&AD, communicatieadviseur*									
- Inzet op toegankelijkheid van wijkbudgetten voor een brede diversiteit aan initiatieven	*Strategisch Adviseur Samenleving, beleid I&AD, wijkregisseurs*									
- Aansluiten bij initiatieven uit het fysiek domein om openbare en gedeelde ruimtes in te zetten als intergenerationele en interculturele ontmoetingsplekken	*Teams ruimtelijke ontwikkeling, beleid I&AD*									
- Interculturele en intergenerationele ontmoetingsplekken worden vindbaar op *wijzijnhilversum.nl*	*Beleid I&AD, beleid Wmo/welzijn*									
- Doorontwikkeling maatschappelijke dialoog rondom thema's als diversiteit, inclusie, discriminatie en polarisatie	*Strategisch Adviseur Samenleving, beleid I&AD*									

- Blijvende inzet op opbouwwerk	*Beleid Wmo/welzijn, beleid I&AD*								
- Stimuleren van betrokken buurtbewoners via uitvoeringsagenda Vrijwillige Inzet, Uitvoeringsagenda Eenzaamheid en Uitvoeringsagenda Ouder Worden	*Beleid Wmo/welzijn*								
- Zichtbaar maken informeel aanbod met focus op diversiteit en inclusie op *wijzijnhilversum.nl*	*Beleid I&AD, beleid Wmo/welzijn*								
- Welzijnscoaches gaan doorverwijzen naar informele netwerken	*Beleid Wmo/welzijn, projectcoördinator AZWA*								

Bijlage 2: Het VN-Verdrag Handicap

Nederland heeft in 2016 het VN-verdrag Handicap ondertekend. Met deze ondertekening legt de Nederlandse overheid zich erop toe actief te waarborgen dat mensen met een beperking gelijkwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving en hun leven naar eigen wens kunnen vormgeven. Het verdrag beschermt en bevordert de rechten van personen met een beperking en benadert deze rechten niet als een kwestie van zorg en welzijn, maar als volwaardige mensenrechten.

De voor deze uitvoeringsagenda meest relevante artikelen uit het verdrag[3] zijn:

- VN-Verdrag Handicap artikel 9 Toegankelijkheid:
  Alle gebouwen en ondersteunende voorzieningen moeten toegankelijk zijn. Waar nodig moeten daarvoor aanpassingen worden gemaakt. Zodat mensen met een handicap in staat zijn zelfstandig te leven en volledig deel te nemen aan alle facetten van het leven.

- VN-Verdrag Handicap artikel 19 Zelfstandig wonen en deelname aan de samenleving:
  Mensen met een beperking hebben het recht hun woonplaats te kiezen en te bepalen met wie en hoe zij wonen, mogen niet worden gedwongen te wonen in een instelling en de overheid moet zorgen voor de nodige ondersteuning thuis en in de gemeenschap.

- VN-Verdrag Handicap artikel 24 Onderwijs:
  Kinderen en studenten met een handicap hebben recht op onderwijs en op dezelfde onderwijsvoorzieningen als andere kinderen en studenten. Waar nodig moeten maatregelen genomen worden om het onderwijs voor hen toegankelijk te maken (zoals leermiddelen in braille of een fysieke aanpassing (hellingbaan, toilet, enzovoort.).

- VN-Verdrag Handicap artikel 26 Habilitatie en revalidatie:
  Mensen met een handicap hebben het recht om zo maximaal mogelijk eigen regie te voeren over hun eigen leven. Daarnaast is er ook het recht op ondersteuning waar dit nodig is. Hiervoor dient de overheid alle mogelijke maatregelen te nemen die ervoor kunnen zorgen dat mensen met een handicap een zo normaal mogelijk leven kunnen leiden.

[3] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/01/31/werken-aan-een-samenleving-voor-iedereen-het-vn-verdrag-handicap-in-nederland

- VN-Verdrag Handicap artikel 27 Werk en inkomen:
  Ook mensen met een handicap hebben recht op arbeid en recht op passende maatregelen die het mogelijk maken om te kunnen functioneren.
    - Artikel 27f:
      Mensen met een handicap moeten dezelfde mogelijkheden krijgen om ondernemer te worden of samen te werken in een bedrijf, net als iedereen.

- VN-Verdrag Handicap artikel 30 Vrije tijd:
  Mensen met een handicap, ook kinderen, moeten net als ieder ander mee kunnen doen aan het culturele leven, recreatie, vrije tijd en sport. Ze hebben recht op toegang tot sportlocaties en sportactiviteiten, televisieprogramma's, film, theater, musea, enzovoort.